

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1000/06
14.09.2006. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Spomenke Zarić, Slađane Nakić-Momirović, Ljiljane Ivković-Jovanović i Nadežde Radević, članova veća, u parnici tužilja AA, maloletne MM1 i MM2, čiji je zakonski zastupnik prvotužilja, koje zastupa AB advokat, protiv tuženog BB, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužilja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Pirotu Gž. 251/05 od 27.1.2006. godine, u sednici održanoj dana 14.9.2006. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Pirotu Gž. 251/05 od 27.1.2006. godine i presuda Opštinskog suda u Dimitrovgradu P. 2/2002 od 19.11.2004. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Okružnog suda u Pirotu Gž. 251/05 od 27.1.2006. godine odbijena je žalba tužilja i potvrđena presuda Opštinskog suda u Dimitrovgradu P. 2/2002 od 19.11.2004. godine kojim je odbijen zahtev tužilja za naknadu materijalne štete u iznosu od 90.000,00 dinara i nematerijalne štete za duševne zbog smrti srodnika u iznosima od po 300.000,00 dinara, ukupno 990.000,00 dinara sa zateznom kamatom od podnošenja tužbe do isplate i odlučeno da svaka stranka snosi svoje troškove.

Protiv ove drugostepene presude tužilje su blagovremeno izjavile reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Vrhovni sud je ispitao pobijanu presudu u smislu člana 386. ranije važećeg Zakona o parničnom postupku (ZPP), koji se primenjuje na osnovu člana 491. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS", br.125/04) i našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, sada pokojni PP lečen je na hirurškom odeljenju ZK BB u periodu od 27.6.2001. godine do 3.7.2001. godine zbog stomaćnih tegoba, a u lečenju su preduzete sve neophodne medicinske mere. U postupanju lekara nije bilo grubih ili nedopuštenih grešaka a po pravilima medicinske struke i nauke, primenjena je adekvatna medicinska terapija i preduzete medicinske metode. Kako u ovom slučaju nije dokazna krivica lekara i gruba lekarska greška koja podrazumeva zanemarivanje dijagnostičkih i terapijskih pravila, nižestepeni sudovi su zaključili da zahtevi tužilja za naknadu ove štete zbog smrti supruga i oca nisu osnovani, bez obzira na propust tuženog koji nije izvršio obdukciju nakon smrti srodnika tužilaca.

Revizijom tužilja se osnovano ukazuje da su razlozi pobijane odluke nejasni i protivrečni jer ne sadrže razloge o bitnim činjenicama u pogledu toka lečenja i preduzetih radnji tokom lečenja sada pokojnog PP i da je zbog pogrešne primene materijalnog prava činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Prema članu 170. stav 1. i 171. stav 1. Zakona o obligacionim odnosima za štetu koju zaposleni u radu ili u vezi sa radom prouzrokuje trećem licu odgovara preduzeće u kome zaposleni radi u trenutku prouzrokovanja štete, osim ako dokaže da je zaposleni u datim okolnostima postupao onako kako je trebalo. Ove odredbe primenjuju se i na druge poslodavce u pogledu odgovornosti za štetu koju zaposleni koji kod njih rade prouzrokuju u radu ili u vezi sa radom.

Imajući u vidu da se o odgovornosti za ovu štetu odlučuje prema okolnostima u vreme njenog prouzrokovanja, a odgovornost isključuje ako se dokaže da je u datim okolnostima zaposleni postupao onako kako je trebalo, postupanje lekara neophodno je proceniti prema standardnim pravilima medicinske struke koje je, uz odgovarajuću pažnju, valjalo primeniti u konkretnom slučaju i utvrditi da li je lekarska greška adekvatna nastaloj posledici obzirom da je lekar odgovoran samo zbog štete koju bi propisanim postupkom mogao sprečiti ili izbeći, jer se za neizbežne štete - ne odgovara. Za ovu vrstu odgovornosti po osnovu krivice dovoljna je obična nepažnja, s tim što na pouzdan način, procenom van svake razumne sumnje, treba utvrditi da li je smrt pacijenta i fatalni ishod lečenja uzrokovan greškom lekara a ne prirodnim ishodom bolesti i samim lečenjem, pri čemu zdravstvena ustanova odgovara i za štetne posledice operativnog lečenja, ako pacijentu nije predočila sve moguće posledice operativnog zahvata na koji je inače pristao.

Zdravstvena zaštita u smislu člana 2. stav 1. Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službeni glasnik RS", br. 17/92, 26/92, 50/92, 52/93, 53/93, 67/93, 48/94, 25/96) je organizovana i sveukupna delatnost društva na očuvanju i unapređenju zdravlja građana, sprečavanju, suzbijanju i ranom otkrivanju bolesti, povreda i drugih poremećaja zdravlja i blagovremenom i efikasnom lečenju i rehabilitaciji, a utvrđivanje smrti saglasno članu 83. stav 1. ovoga zakona, vrši se u zdravstvenim ustanovama koje ispunjavaju uslove u pogledu kadrova, opreme i prostora koje propisuje ministarstvo nadležno za poslove zdravlja.

Za svako umrlo lice utvrđuje se u smislu člana 85. stav 1. i 2. navedenog zakona vreme i uzrok smrti, a utvrđivanje vremena i uzroka smrti može vršiti samo doktor medicine. Za lica umrla u zdravstvenoj ustanovi uzrok smrti utvrđuje se u zdravstvenoj ustanovi i o tome obaveštava nadležni opštinski organ.

Kao posebna mera utvrđivanja uzroka smrti umrlih lica vrši se i obdukcija. Obdukcija se obavezno vrši na lešu lica umrlog u zdravstvenoj ustanovi ako nije utvrđen tačan uzrok smrti ili na zahtev člana uže porodice umrlog lica (član 86. stav 1. i 2. tačka 1. ovog zakona).

Sada pokojni PP. godine primljen je na hirurško odeljenje tuženog zbog stomačnih tegoba i potom 27.6.2001. godine operisan, ali je 3.7.2001. godine tokom lečenja (reoperacije), preminuo. Sahranjen je bez potvrde o smrti, a izveštaj o smrti tuženi je sastavio naknadno 11.9.2001. godine, s tim što je u međuvremenu 24.7.2001. godine tuženi dodelio porodici pokojnog PP 10.000,00 dinara. Osim toga, iz izveštaja Zavoda za sudsku medicinu Niš od 28.9.2004. godine proizilazi da se sa sudske-mediceinskog stanovišta neposredni uzrok njegove smrti sa sigurnošću ne može utvrditi jer obdukcija nije izvršena.

Imajući u vidu sve navedene okolnosti, Vrhovni sud nalazi da se zbog propusta tuženog u postupku utvrđivanja uzroka smrti sada pokojnog PP obzirom da obdukcija, iako obavezna - nije izvršena, i da je izveštaj o njegovoj smrti koja se dogodila 3.7.2001. godine sastavljen tek 11.9.2001. godine, za sada se ne može pouzdano - van svake razumne sumnje, zaključiti ni da li je tokom njegovog lečenja postupano prema standardnim pravilima medicinske struke, jer od ovih okolnosti zavisi odluka o isključenju odgovornosti tuženog za naknadu ove štete tužiocima.

Iako su tužilje kao bliski srodnici sada pokojnog PP mogle zahtevati obdukciju radi utvrđivanja uzroka njegove smrti, to ne isključuje obavezu tuženog da uzrok smrti pacijenta preminulog u ovoj zdravstvenoj ustavi utvrđuje obaveznom obdukcijom, budući da je postupak utvrđivanja smrti pacijenta propisan zakonom izostao i da je izveštaj o smrti sada pokojnog PP sačinjen naknadno. Zato i ovakav protivpravni postupak tuženog, ako je učinjen, može biti dovoljan za zasnivanje odgovornosti tuženog za naknadu štete u smislu člana 170. i 171. ZOO bez obzira da li je smrt pacijenta uzrokovana lekarskom greškom ili ne, budući da tužilje kao bliski srodnici umrlog lica imaju pravo da saznaju uzrok njegove smrti, a neizvesnost u pogledu ovih okolnosti ne sme trajati neuobičajeno dugo.

Sa iznetih razloga, Vrhovni sud je na osnovu člana 394. stav 1. i 395. stav 2. ZPP ukinuo nižestepene presude i odlučio kao u izreci.

U ponovnom postupku prvostepeni sud će otkloniti navedene nedostatke u izloženom smislu, upotpuniti činjenično stanje i odlučujući o zahtevima tužilja doneti zakonitu i pravilnu odluku.

Predsednik veća-sudija,

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

sd